

Hallituksen esitys eduskunnalle luotsauslaiksi ja siihen liittyväksi laiksi

Johdanto

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää lausuntoja luotsauslain (940/2003) kokonaisuudistusta koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta. Uudessa luotsauslaissa säädettäisiin myös viranomaisten määräämistä seuraamusmaksuista, joten esityksessä ehdotetaan seuraamusmaksun täytäntöönpanoa koskevaa muutosta sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin (672/2002).

Luotsauslain uudistamista koskeva hanke käynnistettiin maaliskuussa 2021. Hankkeen tavoitteena on selkeyttää ja ajantasaistaa sääntelyä. Voimassa olevaa lakia on muutettu useaan kertaan ja pistemäiset muutokset ovat johtaneet lainsäädännön monitulkintaisuuteen ja aukollisuuteen. Hanke liittyy myös hallitusohjelman tavoitteeseen varmistaa korkeatasoinen osaaminen ja riittävä ammattitaito merialueilla. Ehdotetuilla muutoksilla parannettaisiin merenkulun turvallisuutta säätämällä nykyistä täsmällisemmin luotsinkäyttövelvollisuuden ja siitä vapautumisen perusteista sekä edellyttämällä luotseilta nykyistä laadukkaammin todennettua osaamista.

Esitys liittyy hallituksen esitysluonnokseen laiksi ajoneuvolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi (LVM011:00/2020). Esityksessä ehdotetaan muutoksia Liikenne- ja viestintävirastosta annettuun lakiin (935/2018). Ehdotuksella säädettäisiin Liikenne- ja viestintäviraston seuraamuskollegiosta, jonka tehtävä olisi määrätä myös luotsauslain mukaisista hallinnollisista seuraamusmaksuja.

Tausta

Liikenne- ja viestintäministeriö antoi 16.4.2019 Finnpiilot Pilotage Oy:lle sen aloitteesta tehtäväksi kutsua koolle ryhmän luotsauskoulutusta tarjoavien oppilaitosten, luotsausviranomaisen ja Finnpiilot Pilotage Oy:n edustajia keskustelemaan luotsauskoulutukseen liittyvistä haasteista ja kehityskohteista. Työryhmän laatiman raportin mukaan luotsauksen lupakirjojen uudistamista koskevia vaatimuksia tulisi tarkastella ja johdonmukaistaa. Luotsauskoulutuksen kehittämisen kannalta olisi tärkeää, että eri lupakirjoihin vaadittavista koulutuksista säädettäisiin erikseen.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on merenkulun turvallisuuden varmistaminen Suomen vesialueilla. Merenkulun turvallisuutta edistettäisiin säätämällä nykyistä täsmällisemmin luotsinkäyttövelvollisuuden ja siitä vapautumisen perusteista. Merenkulun turvallisuutta parannettaisiin myös edellyttämällä luotseilta nykyistä laadukkaammin todennettua osaamista. Esityksellä nykyiset linjaluotsinkirjat ja erivapaudet korvattaisiin väylä- ja aluekohtaisilla PEC-lupakirjoilla. Tutkintojen vastaanottaminen ehdotetaan annettavaksi kokeneelle luotsille tai PEC-lupakirjanhaltijalle, jolla olisi tehtävässä edellytettävä tutkintoja vastaanottavan henkilön henkilölupa.

Lakiin ehdotetaan sisällytettäväksi itämerenluotseista annettuun asetukseen sisältyvät säännökset. Samalla itämerenluotseja koskevaa sääntelyä tarkennettaisiin. Lisäksi esityksessä ehdotetaan täsmennettäväksi lain rikkomisen seuraamuksia koskevaa sääntelyä. Esityksellä säädettäisiin uusista hallinnollisista seuraamuksista, joilla Liikenne- ja viestintävirasto voisi puuttua luotsauslaissa säädettyjen velvoitteiden laiminlyönteihin.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi myös poikkeusoloihin ja muihin poikkeuksellisiin tilanteisiin varautumisesta säätämällä nykyistä täsmällisemmin luotsausyhtiön varautumisvelvollisuudesta ja mahdollistamalla henkilölupien voimassaolon pidentämisen poikkeuksellisissa tilanteissa.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnonantajia pyydetään kiinnittämään lausunnossaan erityistä huomiota seuraaviin kokonaisuuksiin:

- luotsinkäyttövelvollisuus ja sitä koskevat vapautukset ja poikkeukset
- henkilölupien vaatimukset (luotsin lupakirja, PEC-lupakirjat, tutkintoja vastaanottavan henkilön lupakirja)
- luotsausyhtiön ja luotsien vastuut ja velvollisuudet
- luotsausyhtiön hinnoittelua koskevat aikataulumuutokset
- huoltovarmuus ja kansallinen turvallisuus
- muutosten vaikutukset eri toimijoille
- muut arvioinnissa esille nousevat huomiot

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse. Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@gov.fi.

Lausuntoja voivat antaa muutkin kuin jakelussa mainitut. HUOM! Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään antamaan viimeistään 1.8.2022.

Hallituksen esitys luotsauslaiksi on tarkoitus antaa eduskunnalle viikolla 46. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.6.2023.

Vaikutusarviota on tarkoitus täsmentää lausuntokierroksen aikana ja saatujen lausuntojen perusteella.

Valmistelijat

Lisätietoja voi pyytää liikenne- ja viestintäministeriöstä:

katja.peltoja@gov.fi, +358 295 342 031 ja fanni.thessler@gov.fi, +358 295 342 267

Linkit

<https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM021:00/2021>

Liitteet:

[LL huvudsakliga innehåll och lagförslag 10.6.2022.pdf](#) - Huvudsakliga innehåll och lagförslag (utkast)

[LL HE luotsauslaki fi_10.6.22.pdf](#) - Hallituksen esitysluonnos

[Lausuntopyyntö_luotsauslaki.pdf](#) - Lausuntopyyntökirjelmä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Takala Pyry
Liikenne- ja viestintäministeriö

Peltola Katja
Liikenne- ja viestintäministeriö